

REGLER OCH DIREKTIV FÖR JAKTPROV MED ÄLGHUND

Godkända av Kennelklubbens fullmäktige 26.11.2022.
Gäller från 1.8.2023.

*Detta dokument är en översättning. Vid oklara fall iakttas
originalversionen på finska.*

REGLER FÖR JAKTPROV MED ÄLGHUND

1 PROVETS SYFTE

Syftet med jaktprov med älghund är att värdera hundars egenskaper för älgjakt som underlag för avelsarbetet, att upprätthålla älgjakt som en hundsport på hög nivå, utveckla provformens utövare och samarbetet dem emellan samt erbjuda tävlingsmöjligheter med dessa regler som grund.

2 PROVTYPER

Jaktprov med älghund är antingen

1. Allmänna,
2. Prov och tävlingar för medlemmar inom föreningen,
3. Internationella prov, eller
4. Prov och tävlingar som omfattas av separata regler eller direktiv som fastställts av Kennelklubben.

3 RÄTT ATT DELTA OCH BEGRÄNSNING

I jaktprov med älghund får delta raser som är underställda Finska Jämt- och Gråhundklubben (FJGK), Finska Laikaklubben (FLK) eller Finska Spetsklubben (FSK), som alla har samma krav för brukschampionatet HIRV.

Hunden som deltar måste vara minst nio månader gammal och uppfylla Kennelklubbens krav angående registrering, id-märkning och vaccinationer.

I prov får inte delta:

- Sjuk eller skadad hund eller hund med funktionsnedsättning.
- Tik 30 dygn före beräknad valpning (beräknad tid = 63 dygn från första betäckningen) och mindre än 75 dygn efter valpning.
- Hund som inte uppfyller krav som ställs i Finska Kennelklubbens antidopingreglemente.
- Hund som uppför sig aggressivt mot människor eller andra hundar.

Provarrangören har rätt att begränsa antalet deltagande hundar enligt vid tillfället gällande direktiv. (Bilagshäfte)

Ansvarig provfunktionär eller överdomare kontrollerar hundens rätt att delta.

4 JÄV

Kennelklubbens gällande allmänna bestämmelser om jäv iakttas. (Bilagshäfte)

5 ÄNDRING AV PROVETS TIDPUNKT ELLER INHIBERING AV PROV

Vid ändring av tidpunkt för och inhibering av prov iakttas Kennelklubbens allmänna regel. (Bilagshäfte)

6 PROVETS ÖVERDOMARE

Överdomaren måste vara auktoriserad som överdomare för jaktprov med älghund av Kennelklubben och ha giltig bedömningsrätt. Överdomaren måste vara medlem i Kennelklubben och antingen i FJGK, FLK eller i FSK.

7 PRISDOMARE

Prisdomarna måste vara auktoriserade prisdomare för jaktprov med älghund med giltig bedömningsrätt. Arrangören är skyldig att kontrollera bedömningsrätten av utländska prisdomare. Gruppdomaren måste vara 18 år fylld och medlem i Kennelklubben eller specialklubben (FJGK, FLK eller FSK). Den andra domaren i domargruppen bör vara 15 år fylld och medlem i Kennelklubben, specialklubben eller Kennelklubbens medlemsförening.

Också en domaraspirant kan tjänstgöra som den andra domaren. På säsongsprov kan en överdomare för jaktprov med älghund med giltig bedömningsrätt tjänstgöra ensam som prisdomare.

8 PROVKLASSER OCH BEGREPP

8.1 Provklasser

Jaktprov med älghund är ett endagsprov som genomförs i en klass och som förkortas HIRV.

8.2 Säsongsprov

Särskilda direktiv för säsongsjaktprov med älghund har fastställts i direktiven i anslutning till dessa regler.

8.3 Begrepp i anslutning till prestationen

Hundägaren/-föraren avstår från provet under provets gång. Bedöms, antecknas och poängsätts, slutresultat och slutpoäng 0	Avstod (Luopui)
Domaren avbryter provprestationen, bedöms som vanligt, hunden erhåller poäng och slutresultat	Avbröts (Keskeytettiin)
Hundens stängs från provet, bedöms, antecknas och poängsätts: slutresultat och slutpoäng 0	Utesluten (Suljettu)
Hundens prestation i provet underkänns av domaren; bedöms inte: slutresultat och slutpoäng 0	Underkänd (Hylätty)

9 BEDÖMNINGSGRUNDER

Poäng:

1. Sök 0–10 x 1,5 = 15
2. Förmåga att finna älg 0–10 x 1 = 10
3. Skall på upptaget 0–10 x 1 = 10
4. Ståndskallets kvalitet 0–10 x 1,5 = 15
5. Förföljande 0–10 x 1 = 10
6. Förmåga att ställa älg 0–10 x 1 = 10
7. Skalltid 0–10 x 1 = 10
8. Skallets hörbarhet 0–10 x 0,5 = 5
9. Skallets täthet och täckning 0–10 x 0,5 = 5

10. Lydnad och samarbete	0–10 x 1 = 10
Poäng totalt	100

Varje punkt bedöms med fulla poäng, med undantag av skall på upptaget som bedöms enligt poängsatt medeltal om hunden har flera upptag.

Hundens felaktiga verksamhet antecknas i det individuella provprotokollet. Slutresultatet är totalsumman av poäng.

Detaljerade grunder för bedömning fastställs i bedömningsdirektiven i anslutning till dessa regler.

Prisklasser

Hunden erhåller första pris med 70 poäng, andra pris med 60 poäng och tredje pris med 50 poäng. I provet utdelas så många första, andra och tredje pris som resultaten berättigar till.

10 SKADAD HUND

Provpresentationen avbryts om hunden skadar sig. Prisdömaren beslutar om att avbryta presentationen. Bedömning som genomförts före provet avbryts förblir gällande.

11 ANSVARSFRÅGOR

Hundägaren ansvarar för skador på eller som orsakats av hunden.

12 ÄNDRINGAR TILL REGLERNA

Kennelklubbens styrelse godkänner och bekräftar regeländringar som godkänts och lagts fram av specialklubbarnas (FJGK, FLK och FSK) allmänna möten. Direktiv som ansluter till dessa regler godkänns av Kennelklubben efter förslag av specialklubbarnas styrelser.

Reglerna gäller i den form som godkänts av fullmäktige i minst fem (5) år, varefter ändringar till reglerna kan föreslås. Kennelklubben kan av särskilt vägande skäl föreslå ändringar tidigare än så.

13 PROTEST OCH MENINGSSKILJAKTIGHETER

Kennelklubbens gällande regler iakttas. (Bilagshäfte)

14 TVINGANDE SKÄL

Tvingande skäl

Kennelklubbens styrelse kan av särskilt tvingande skäl begränsa deltagandet i prov, tävlingar och tester för en viss tid och utfärda särbestämmelser samt godkänna andra undantagsåtgärder för dessa reglers del.

ALLMÄNNA DIREKTIV OM JAKTPROV MED ÄLGHUND

Godkända av Finska Kennelklubben 17.8.2022, gäller från 01.08.2023

1 BEVILJANDE AV TILLSTÅND ATT ANORDNA PROV

Dessa regler iakttas vid jaktprov med älghund som beviljats av FCI, Kennelklubben och kenneldistrikt. FCI beviljar internationella prov. Kennelklubben beviljar nationella mästerskapstävlingar, kvalprov till dessa och landskamper. Allmänna prov och slutna prov för föreningens medlemmar beviljas av kenneldistrikt.

2. ANSÖKNING AV PROVTILLSTÅND

Anhållan om prov görs av arrangerande förening (föreningar) som bör vara medlem i Kennelklubben. Arrangerande förening (föreningar) svarar för provets arrangemang. Anhållan om prov lämnas in på ett sätt som fastställts av Kennelklubben, via Omakoira-tjänsten (Bilagshäfte).

3 ANMÄLAN TILL PROV OCH LÄMNANDE AV ÅTERBUD

3.1 Anmälning

Anmälan till prov görs på ett sätt som fastställts av arrangören.

3.2 Återbud

Anmälningsavgiften återbetalas inte utan giltig orsak; som giltig orsak betraktas hundens eller dess ägares/förarens sjukdom eller avvikelse från Kennelklubbens temperaturrekommendationer. Återbud måste meddelas till provarrangören innan provet börjar.

4 AVSLUTANDE AV PROV OCH RESULTAT

4.1 Granskning av resultat

Provets sekreterare granskar alla uppgifter, uträkningar och resultat i provdataprogrammet och lämnar dessa utan dröjsmål till överdomaren för granskning.

Tiden då provet har avslutats antecknas i provprotokollet.

Provet betraktas som avslutat när överdomaren har bekräftat och offentliggjort resultaten.

När provet avslutas ges hundföraren ett individuellt provprotokoll antingen elektroniskt eller, om föraren så önskar, som utskrift.

4.2 Insändning av resultat

Provresultat skickas från provdataprogrammet till hunddatabasen inom en vecka efter avslutat prov.

5 GRUNDER FÖR BEDÖMNING OCH TOLKNING

Hundar bedöms i provet enbart utifrån vad prisdomarna med säkerhet har konstaterat under provet.

Den kortaste sträckan som antecknas är 0,1 km och den kortaste tidsangivelsen är 1 min. Om arbetstiden inte blir den maximala bör en utredning om detta anges i anmärkningarna.

Om det uppstår ett oavgjort resultat avgörs rangordningen enligt följande:

1. längre arbetstid
2. längre skalltid
3. helhetsintryck

Bedömningskala:

Berömlig	9–10	p.
Bra	7–8	p.
Godtagbar	5–6	p.
Hjälplig	3–4	p.
Svag	1–2	p.
Mycket svag	0	p.
Kan ej bedömas (-)	-	p.

Poängsättning:

	Bedömningsgrund	Koefficient	Poäng
1	Sök	1,5	0–10
2	Förmåga att finna älg	1,0	0–10
3	Skall på upptaget	1,0	0–10
4	Ståndskallets kvalitet	1,5	0–10
5	Förföljande	1,0	0–10
6	Förmåga att ställa älg	1,0	0–10
7	Skalltid	1,0	0–10
8	Skallets hörbarhet	0,5	0–10
9	Skallets täthet och täckning	0,5	0–10
10	Samarbetsvilja och lydnad	1,0	0–10

Beaktande av omständigheter

Bedömningsdirektiven har tagits fram för normala och goda provförhållanden. Om förhållandena är svåra (t.ex. ösregn, stormvind, besvärlig terräng eller tjockt snötäcke) ger domaren tilläggsdirektiv för bedömning i samband med sitt anförande.

Provomgången/provtiden består av

- söktid (max. 300 min.)
- arbetstid (max. 300 min.) och
- uppkoppling/försök till uppkoppling efter provtid (överdomaren fastställer tiden)

Söktid

- högst 300 min.; provet avslutas efter 60 minuter om hunden inte söker alls
- söktiden börjar från första släppet eller senast den tidpunkt som överdomaren meddelat, sökningen kan inte börjas i mörker.
- om möjligt, sökningen provas på nytt efter älgarbete om domaren inte haft möjlighet att bedöma sökningen tillräckligt före upptag (upptag på första sökturen).

Arbetstid (max. 300 min.)

-arbetstiden börjar när det första upptaget på älg sker. Om hunden går in på en annan hunds arbete beaktas detta varken som upptag eller arbete.

-som arbetstid räknas den tid då

- hunden skäller på älg (gångstånd eller fast ståndsfall)
- hunden förföljer flyende älg eller
- hunden tar kontakt och återupptar älgarbetet omedelbart

-arbetstiden avbryts när

- hunden återvänder en andra gång efter att ha förföljt en flyende älg/från älgen utan konstaterat skallararbete
- det konstateras att hunden lämnat älgarbetet för att uppsöka gårdar, vägar, bilen, en annan hund går in på samma älgarbete osv. (kan även konstateras med hjälp av pejl)
- hunden stannar hos gruppen och upptar inte älgarbetet genast
- hunden tar upp ett drev på älgen (konstaterad drevskall) varvid arbetssträckan eller skalltiden inte beaktas.

-arbetstiden upphör senast 300 min. efter det första upptaget.

-arbetstiden upphör senast 120 min. efter mörkrets inbrott, klockslag meddelas av överdomaren

- med mörker avses en situation där skogskortet inte kan fyllas i utan artificiell belysning
- skottillfälle kan inte tas i mörkret

Uppkoppling/försök till uppkoppling efter provtiden

- gruppen ska försöka koppla hunden så snabbt som möjligt efter provtidens slut
- om man inte lyckas koppla hunden genom inkallning inom en rimlig tid (t.ex. 1 timme) bör gruppen återvända till provplatsen enligt överdomarens direktiv

Upptag

Upptag har inträffat då

- hunden skäller på älg
- hunden och älgen ses på nära avstånd från varandra
- det konstateras med hjälp av pejl, det bör säkerställas att upptag har inträffat (älgarbetet fortsätter, av spår osv.)

Prisdomare

Prisdomare bedömer hunden i en grupp bestående av två personer. Båda domarna fyller självständigt i sina skogskort under provets gång.

Domaraspiranter

Till domargruppen kan utöver de två prisdomarna placeras 1–2 överlopps prisdomaraspiranter. Aspiranternas bedömningar beaktas inte i hundens resultat.

Hundföraren

Om hundföraren är hindrad från att delta i provet bör hen utse en hundförare, som betraktas som ägarens befullmäktigade representant. Hundföraren måste närvara i provmarken under hela provprestationen.

Provmarker

För varje hund som deltar i provet reserveras en tillräckligt stor provmark. Arrangören ska försäkra sig om att ha tillräckligt många prisdomare till sin förfogande för provet.

Provets överdomare utser före provets början och i samråd med provbestyrelsen domare till varje provmark, med beaktande av domarnas lämplighet för terrängen. Om ingendera domare är bekant med provmarken ska dessutom utses en vägvisare.

Utlottning av provmarker

Provmarker lottas ut för alla hundar. Provmarken ska vara belägen på ett rimligt avstånd från samlingsplatsen så att överdomaren vid behov kan besöka provmarkerna för att personligen övervaka bedömningen och verksamheten i grupperna.

Provmarken som lottats för hunden kan ändras under provets gång endast av särskilda skäl och med överdomarens tillstånd. Eventuell reservmark bör utses i förväg och deltagarna bör ha kännedom om den redan i samband med lottningen.

Byte av domare

Överdomaren kan flytta domare från en grupp till en annan även efter lottningen, om det uppstår jäv för domaren som utsetts eller annat hinder för rättvis bedömning av hunden.

Redogörelse för provets händelseförlopp

Gruppdomaren har skyldighet att redogöra till hundföraren för bedömningsgrunderna och provets händelseförlopp genast i terrängen. Gruppdomaren uppvisar skogskorten för hundföraren efter provprestationen för genomläsning och undertecknande.

Gruppdomaren uppvisar gruppens skogskort och redogör muntlig för provförloppet samt bedömningsgrunder till överdomaren. Hundföraren bör vara närvarande då man redogör för provprestationen.

Ändring av bedömning

Om bedömningen inte är i rätt proportion med hundens prestation har överdomaren skyldighet att ändra bedömningen som getts av prisdomarna, efter att först diskuterat bedömningsgrunderna med dessa.

Skogskortet ska undertecknas av domaren.

Underkännande

Hundens provprestation kan underkännas om

- hundföraren inte följer reglerna eller de direktiv som getts av överdomaren eller prisdomaren
- hunden inte uppfyller allmänna direktiv och krav för deltagande (t.ex. vaccinationer)

Avbrott

Bedömningen kan avbrytas om

- hunden hamnar i uppenbar livsfara
- älgen skjuts
- älgen förflyttar sig till ett förbjudet område
- det är fråga om någon annan allvarlig störning

Uteslutning

Hunden utesluts från prov om

- om den stör provets gång med sin olydighet under provet eller är ovillig att arbeta på älg inom synhåll
- om hunden under provet påträffas riva ett hjortdjur
- om hunden tar upp ett drev i älgens vittring, skällande i 20 minuter i sträck eller i flera avsnitt.
- om hundföraren bryter mot reglerna med avsikt eller kopplar hunden utan prisdomarens lov eller trots uppmaning inte efterföljer direktiv och bestämmelser
- hunden är aggressiv mot människor, djur eller andra husdjur.

Avstående

Hundföraren avbryter provet under en pågående provprestation.

Anmärkningar och tilläggsuppgifter

I fältet för anmärkningar och tilläggsuppgifter antecknas kortfattat kompletterande uppgifter av särskild betydelse för slutresultatet om dessa uppgifter inte i övrigt framgår från skogskortet eller det individuella provprotokollet.

Provomgång utan upptag

Vid provomgång utan upptag ges sifferbedömning för:

-sök

-samarbetsvilja och lydnad vid sök

6 DIREKTIV OM ANVÄNDNING AV POSITIONSBESTÄMMANDE PEJL I BEDÖMNING:

I skogskortet bör anges att pejl används (GPS, Glonass e.d.) om apparaten används vid bedömning av hunden.

Vid användning av pejl mäts den löpsträcka hunden färdats (genom mellanpunkter, inte sträckräknaren) i stället för fågelvägen. Detta mätningssätt tillgodogörs i samtliga moment där avstånd är av betydelse vid bedömning, om inte annat anges i bedömningsdirektiven för respektive moment.

Om man beslutar att använda pejl när provet börjar måste överdomaren och prisdomarna ha tillgång till pejlinformationen under hela provets gång för att fastställa bedömningen i samtliga moment, varvid hundföraren bör tillåta användningen av sin pejl. Också hundföraren får använda sin pejl.

Informationen kan mätas noggrant i en del moment, i andra ger pejlen information som stöder domarens uppfattningar. Alla sträckor behöver inte mätas exakt. Domaren kan med hjälp av pejl fastställa upptag och omställning om händelsen kan bekräftas (t.ex. skallet hörs från platsen i fråga eller kan konstateras utifrån spår osv.)

Bedömningsdirektiven möjliggör bedömning av hunden utan att domaren har tillgång till pejl. Då bedöms provet utan pejl i enlighet med dessa regler (alla sträckor bedöms fågelvägen).

7 DIREKTIV OM ARRANGEMANG AV SÄSONGSPROV

Pejl måste användas vid säsongsprov.

Provarrangören är det kenneldistrikt inom vars område provet genomförs. Kenneldistriktet kan delegera praktiska provarrangemang till exempel till en förening som verkar inom distriktets område. Provet beviljas av kenneldistriktet.

Provarrangören kan uppbära en rimlig anmälningsavgift för varje hund som deltar. Avsikten med anmälningsavgiften är att täcka kostnader som uppstår från provarrangemangen.

Anmälan till prov görs till en överdomare som utsetts av kenneldistriktet och som har bedömningsrätt, senast dagen före provdagen på ett sätt som fastställts av arrangören. Överdomaren håller överdomarens anförande för provgruppen och kontrollerar senast dagen före provdagen att hunden har rätt att delta.

Anmälan görs till överdomaren som utsetts av det kenneldistrikt inom vars område bedömningen inleds. Provet kan tas emot av en överdomare för jaktprov med älghund som är auktoriserad av Kennelklubben och har giltig bedömningsrätt.

Kenneldistriktet utser överdomare för provsäsongens säsongsprov. Provmarken ska finnas på ett sådant avstånd från överdomaren att denne har möjlighet att övervaka provet. Överdomaren granskar prisdomargruppens behörighet och godkänner gruppen.

En överdomare med bedömningsrätt kan även bedöma hunden ensam i terrängen vid säsongsprov. Provet tas emellertid emot av en annan överdomare som har bedömningsrätt och som har tagit emot anmälan. Domaren som bedömer hunden i terrängen får inte ta emot provet.

När provdagen är slut redogör gruppdomaren för provförloppet till överdomaren per telefon. Varje provprestation är ett separat prov som sparas som ett skilt prov i provdataprogrammet. Man eftersträvar att hålla provavslutning omedelbart, dock senast inom en vecka från prestationen.

Resultatet är giltigt när överdomaren har bekräftat det. Provresultat skickas från provdataprogrammet till hunddatabasen inom en vecka efter avslutat prov.

Hund som uppnått resultat som berättigar till finskt brukschampionat eller som har tagit två gånger resultatet HIRV1 i ett säsongsjaktprov med älghund får inte längre delta i säsongsjaktprov med älghund.

BEDÖMNINGSDIREKTIV FÖR JAKTPROV MED ÄLGHUND

Godkända av Finska Kennelklubben 17.8.2022, gäller från 01.08.2023

1. SÖK (X 1,5)

Med sök avses den tid hunden är ute i terrängen och sannolikt söker efter älg.

Oftast utför hunden flera sökturer innan den hittar älg. Söket bedöms enligt sökturernas genomsnittstid. Avvikande sökturer beaktas inte.

Söket bedöms på följande grunder:

1. Sökmönster (sökets ändamålsenlighet, sticksök, sökturer till olika håll osv.)
2. Tempo
3. Längden av sökturer (löpsträcka)
4. Längsta avståndet (omfattning) på sökturen från den plats där gruppen senast hade kontakt med hunden

Hunden ska låtas söka i 60 minuter självständigt utan att dess sök avbryts (hunden hämtas), om inte hunden hamnar i fara.

Sökets tempo betraktas som utmärkt när hundens tempo är minst 6 km/h (0,1 km/ 1 min.) Om hunden hämtas från sökturen ger sökturen i fråga högst 7 poäng.

Om hunden har bara en söktur före upptag beaktas även det söktur som lett till upptag i bedömningen, om upptagsturen är bättre än den första sökturen.

Om hunden släpps från ett annat bestånd för att söka och hunden hittar älg på första sökturen, kryssas för punkten upptag på första sökturen (UFS) men söknet bedöms utifrån tidigare sökturer.

Tidslängden av sökturer (tider) används endast om pejl inte används.

När hunden konstateras följa annat vilt på sökturen beaktas denna söktur inte vid bedömningen.

Söknet provas i mån av möjlighet på nytt efter arbetet, om domaren inte haft möjlighet att bedöma söknet tillräckligt före upptag.

Vid bedömning av nytt sök bör väderförhållanden och tid som använts på älgarbete beaktas. Provet avslutas efter 60 minuter om hunden inte söker.

Sökturer poängsätts enligt följande:

Poäng

UFS

Sökmönstret är mycket effektivt, sökturer på minst 2 km, tempot är utmärkt och längsta avstånden till provgruppen är minst 800 m eller längden av sökturer vanligtvis 15–30 minuter.	9–10	8	p.
Sökmönstret är effektivt, sökturer på minst 1,5 km, tempot är gott och längsta avstånden till provgruppen är minst 600 m eller längden av sökturer vanligtvis 10–15 minuter.	7–8	7	p.
Sökmönstret är inte lika effektivt, sökturer på minst 1 km, tempot är godtagbart och längsta avstånden till provgruppen är minst 400 m, eller längden av sökturer 5–10 minuter.	5–6	6	p.
Sökmönstret är mindre effektivt, sökturer på under 1 km, tempot är hjälpligt och längsta avstånden till provgruppen är minst 300 m eller längden av sökturer 2–5 minuter.	3–4	5	p.
Sökmönstret är ineffektivt, sökturer på under 500 m, tempot är dåligt och längsta avstånden till provgruppen är under 300 m eller längden av sökturer 0–3 minuter.	1–2	4	p.
Upptag på första sökturen UFS: Längden av söktur eller avstånd från gruppen som anges i tabellen ska motsvara de poäng som ges. Likaså bör snabbhet tas i beaktande.			
Har inget sök	0		p.

2. FÖRMÅGA ATT FINNA ÄLG (X 1,0)

Med förmåga att finna älg avses hundens förmåga att utnyttja sökturerna och sina sinnen för att finna älg. Vid bedömning tas hänsyn till hundens effektivitet och förmåga att använda sina sinnen och omgivningen till godo. Typiskt för en hund med utmärkt förmåga att finna älg är att den hittar älgen snabbt. Självständig och effektiv förmåga att finna älgen snabbt ska premieras.

Förmåga att finna älg bedöms genom tid i relation till avstånd och följande fakta ska beaktas:

- Söktider och sökträckor
- Upptagssträcka som hunden gått och avstånd från gruppen från den plats där sökturen började
- Det totala avståndet från släpp till upptag, om gruppen har tagit sig framåt i skogen
- Terräng- och väderförhållanden
- Avstånd bedöms fågelvägen om pejl inte används

Okonstaterat upptag ger högst 8 poäng.

Om hunden har flera upptag bedöms hundens förmåga att finna älg enligt det bästa upptaget.

Om man hjälper hunden vid upptaget dras två poäng av vid bedömning av förmåga att finna älg.

Hunden erhåller hjälp om man tar den till spåret, till en älg som ses eller direkt till älgens vittring (nära en slicksten, viltåker). När avståndet till dessa är minst 500 meter och hunden släpps på sök tolkas detta inte som att hjälpa hunden.

Bedömningsdirektiven har utarbetats för hundens självständiga sök och upptag!

Hundens tempo vid bedömning av förmåga att finna älg betraktas som utmärkt när tempot på en söktur som lett till upptag är minst 6 km/h (0,1 km/1 min.)

Förmåga att finna älg poängsätts enligt följande:

Poäng

Förmåga att finna älg poängsätts enligt följande:	Poäng	
Utmärkt förmåga att finna älg: Älgen hittas snabbt sedan hunden kommit in i området för älgens uppehållsplats eller har upptäckt älgen med hjälp av sina sinnen, upptagssträcka är över 2 km eller direkt avstånd från gruppen minst 0,8 km.	9–10	p.
Bra förmåga att finna älg: Älgen hittas relativt snabbt i den situation som angetts ovan men effektiviteten är inte på utmärkt nivå, upptagssträcka är över 1,5 km eller direkt avstånd från gruppen minst 0,6 km	7–8	p.
Godtagbar förmåga att finna älg: Älgen hittas efter en längre tid trots att förhållandena är goda för upptag, upptagssträcka är minst 1,0 km eller direkt avstånd från gruppen minst 0,4 km.	5–6	p.
Hjälplig förmåga att finna älg Älgen hittas efter längre tids sökande trots klara tecken på älgförekomst på området och att goda förhållanden råder, upptagssträcka är under 1,0 km eller direkt avstånd från gruppen minst 0,3 km.	3–4	p.

Svag förmåga att finna älg: Älgen stöter ihop med gruppen eller står inom synhåll för gruppen, gruppen hjälper hunden påtagligt. Direkt avstånd från gruppen under 0,3 km	0–2	p.
Inget upptag	-	

3. FÖRMÅGA ATT STÄLLA ÄLG I UPPTAGET (X 1,0)

Med förmåga att ställa älg i upptaget avses hundens förmåga att få älgen att stanna kvar på upptagsplatsen eller i dess omedelbara närhet.

Inga poäng dras av om upptaget sker på en öppen plats och älgen uppsöker genast ett mera skyddat område i terrängen (max. 0,5 km).

Skall på upptaget avbryts med stötning, gångstånd eller med ett andra kontaktbesök med gruppen. Skall på upptaget avbryts när älgen och hunden har förflyttat sig längre än 0,6 km från upptagsplatsen.

Pauser på mindre än 2 minuter avbryter inte skall på upptaget om skallet fortsätter på samma plats efter pausen. Om hunden har flera upptag ges poäng enligt poängsatt genomsnittsvärde.

I bedömningen beaktas skalltid och avstånd från upptagsplatsen

Skall på upptaget poängsätts enligt följande tabell:

Avstånd (radie) från upptagsplatsen	Skalltid vid upptagsplatsen			
	10–29 min.	30–59 min.	60–89 min.	90 min
0,2 km	5	8	9	10
0,4 km	4	7	8	9
0,6 km	3	6	7	8
Skall på upptaget vid upptagsplatsen	2–9 min.	2 p.		
Skall på upptaget vid upptagsplatsen	0–1 min.	1 p.		

4. STÅNDSKALLSARBETETS KVALITET (X 1,5)

Med ståndsallsarbete avses den del av älgarbetet där domaren konstaterar hundens skall. Ju längre skallarbeta och fast ståndsfall, desto större möjlighet har hunden att lyckas även under praktisk jakt.

Vid normala förhållanden ska domaren försöka få skottillfälle efter 90 minuters skalltid, hundföraren beslutar om även inkallning provas då. Efter inkallning stöter domaren/hundföraren älgen försiktigt. De två påföljande stötningarna ges först efter en skalltid på 30 minuter (omställningen borde pågå i 30 minuter)

Med skottillfälle avses en situation där domaren kan se älgen i upptag med fast ståndsfall på en avstånd på under 100 meter. Överdomaren kan i sitt anförande specificera denna punkt efter dagens väder och före.

Skottillfälle kan även tas efter gångstånd på omställning med fast skall, i en annan plats i terrängen när gruppen på nytt närmar sig.

Ståndsallsarbetets kvalitet poängsätts enligt följande:

	Arbetstid	Tid, fast ståndsfall	Poäng	p.
Minst 3 skottillfällen samt minst 3 stötningar	300	200	10	p.
Minst 3 skottillfällen samt minst 3 stötningar	270	180	9	p.
Minst 2 skottillfällen samt minst 2 stötningar	240	150	8	p.
Minst 2 skottillfällen samt minst 2 stötningar	200	120	7	p.
Minst 1 skottillfälle samt minst 1 stötning	120	90	6	p.
Ståndsfall i minst 90 minuter	-	90	5	p.
Ståndsfall i minst 60 minuter eller skalltid minst 120 minuter (inkl. gångstånd)	-	60(120)	3-4	p.
Ståndsfall i minst 20 minuter eller skalltid minst 60 minuter (inkl. gångstånd)	-	20(60)	1-2	p.
Ståndsfall i mindre än 20 minuter och skalltid mindre än 60 minuter (inkl. gångstånd)	-	<20(60)	0	p.
Inget ståndsfall			-	p.

5. VILJA ATT FÖRFÖLJA FLYENDE ÄLG (X 1,0)

Med vilja att förfölja flyende älg avses att hunden upptar förföljande av flyende älg och försöker få förnyad kontakt med den.

Med flyende älg avses:

- älg som provgruppen stöter
- älg som omedelbart flyr vid upptag
- älg som flyr av sig själv eller
- älg som flyr av annan utomstående störning

Förföljande bedöms enligt konstaterad förföljandesträcka, inte fågelvägen.

Om hunden efter en kraftig stöt tar kontakt med gruppen men återupptar förföljandet genast och på eget initiativ, ska detta inte inverka negativt på bedömningen.

Minimikraven angivna i tabellen nedan angående sträckor bör uppfyllas vid poängsättning av prestationen. Terrängen tas emellertid i beaktande vid bedömning.

Gångstånd är inte förföljande av flyende älg. Skall tolkas som gångstånd när älgen tar en tydlig riktning i förflyttningen.

Gångstånd blir en stötning när skalltätheten sjunker betydligt eller hunden slutar skälla och rörelsen har en tydlig riktning.

Vid bedömning av förföljande för provprestationer där pejl inte har använts används de tider som angetts i tabellen.

Om förföljandet avbryts t.ex. pga. naturhinder ska detta antecknas i anmärkningarna.

10 p.	Sammanlagt förföljande i minst 5 km eller i minst 60 minuter
9 p.	Sammanlagt förföljande i minst 4,5 km eller i 50–59 minuter
8 p.	Sammanlagt förföljande i minst 4 km eller i 40–49 minuter
7 p.	Sammanlagt förföljande i minst 3,5 km eller i 30–39 minuter
6 p.	Sammanlagt förföljande i minst 3 km eller i 20–29 minuter
5 p.	Sammanlagt förföljande i minst 2,5 km eller i 10–19 minuter
4 p.	Sammanlagt förföljande i minst 2 km eller i 7–9 minuter
3 p.	Sammanlagt förföljande i minst 1,5 km eller i 5–6 minuter
2 p.	Sammanlagt förföljande i minst 1 km eller i 3–4 minuter
1 p.	Sammanlagt förföljande i minst 0,5 km eller i 1–2 minuter
0 p.	Hunden förföljer inte flyende älg
-	Kan ej bedömas

6. FÖRMÅGA ATT STÄLLA FLYENDE ÄLG (X 1,0)

Med hundens förmåga att ställa flyende älg avses hundens förmåga att ställa om flyende älg och få nytt fast ståndskall (förflyttningen måste vara minst 0,1 km). Mellan varje omställning bör vara en stötning.

Omställningen (fast ståndskall) bör vara i minst 10 minuter.

Omställning som omfattar gångstånd antecknas enligt det fasta skall som pågått i längst tid.

Om omställningen är i sin helhet gångstånd antecknas det som en omställning på under 10 minuter.

Korsning av stora öppningar, kärr och tydliga vägområden avbryter det fasta skallet (fortsätter som stötning eller gångstånd)

För att hundens förmåga att stanna och ställa om flyende älg ska provas tillräckligt bör gruppen stöta älgen upprepade gånger. Vid första försöket ska älgen stötas försiktigt och på tillräckligt avstånd.

Därpå följande gånger försöker man stöta älgen kraftigare i avsikt att få älgen att fly snabbare. Hur kraftigt älgen stöts anpassas efter älgens reaktion i den första stötningen.

För utmärkta poäng krävs skall vid provtidens slut. Fast ståndskall eller gångstånd

”vid provtidens slut” innebär att 300 minuter har gått sedan första upptaget eller mörkret (2 h) har avbrutit bedömningen.

10 p.	30 FS	30 FS	10 FS	FS vid provtidens slut
9 p.	30 FS	30 FS	under 10 min OS	GS vid provtidens slut
8 p.	30 FS	30 FS		
7 p.	30 FS	10 FS		
6 p.	30 FS	under 10 min OS		
5 p.	1 x 30 FS eller 2 x 10 FS			
4 p.	10 FS	under 10 min OS		
3 p.	10 FS			
2 p.	Under 10 min. OS			
1 p.	Försök till ställande eller hunden förföljer men ingen omställning			
0 p.	Hunden förföljer inte flyende älg			

7. SKALLTID (X 1,0)

I skalltiden beaktas både fast skall och gångstånd med en minuts noggrannhet. Pauser på under två minuter (2 min) beaktas i skalltiden.

Skalltiderna räknas samman vid flera upptag.

Med ståndskallsarbete avses den del av älgarbetet där domaren konstaterar hundens skall.

Skalltiden poängsätts enligt tabellen nedan. Om den totala skalltiden understiger 20 minuter tilldelas 0 poäng.

Skalltid min	20	40	60	80	100	120	140	160	190	220
Poäng	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8. SKALLETS HÖRBARHET (X 0,5)

Vid bedömning av skallets hörbarhet tas hänsyn till väder, vind, snö och terrängförhållanden. Nedanstående anvisningar om poängsättning gäller normala förhållanden.

Skallets hörbarhet bör provas tillräckligt.

Till utmärkta poäng krävs en skalltid på minst 180 minuter. Skallets hörbarhet bedöms inte om skalltiden understiger 20 minuter.

Skallets hörbarhet bedöms enligt följande:	
Utmärkt hörbarhet	9–10 p.
Bra hörbarhet	7–8 p.
Godtagbar hörbarhet	5–6 p.
Hjälplig hörbarhet	3–4 p.
Svag hörbarhet	1–2 p.
Skalltid understiger 20 min	0 p.
Kan ej bedömas	-

9. SKALLETS TÄTHET OCH TÄCKNING (X 0,5)

Målet är att mäta skallets täthet, täckning och förmåga att skälla jämnt och utan uppehåll.

Jämnhet är lika viktigt som täthet och bör ges lika stor vikt vid bedömningen.

- Med skalltäthet avses antal skall per minut.
- Med skallets täckning avses att skallet är jämnt och fortlöpande utan uppehåll.
- Antal skall räknas under en hel minut och upprepas flera gånger under provtiden. Poängsättning enligt medeltalet.
- När skottillfälle tas bör det även beaktas hur hundens skall ändras, blir skallet tätare eller mindre frekvent.
- Skallets täthet och täckning bedöms inte om skalltiden understiger 20 minuter.
- Skallets täthet och täckning bör provas tillräckligt.
- Till utmärkta poäng krävs en skalltid på minst 180 minuter.

Skalltäthet	Jämnt	Periodiskt	Störande uppehåll
75 eller högre	10	9	7
65-74	9	8	6
55-64	8	7	5
45-54	7	5	4
25-44	4	3	2
under 25	2	1	0

10. LYDNAD OCH SAMARBETE (X 1,0)

Avsikten är att bedöma hundens förmåga att följa de kommandon som föraren ger och vilja att hålla kontakt med föraren.

Lydnad prövas

- a. Under söknet (0–2 p.)
- b. Under älgarbete (0–5 p.)
- c. Genast efter arbetstidens slut (0–3 p.)

I prestationer med 10 p. tillåts inte en enda misslyckad inkallning.

Högst 6 poäng tilldelas om arbetstiden understiger 240 minuter eller hunden tar självmant kontakt mer än 2 gånger. Som självmant kontaktbesök beaktas inte en situation där gruppen söker skottillfälle och hunden är medveten om gruppen, eller om älgen är inom synhåll.

Med "vid provtidens slut/efter provtiden" avses att 300 minuter har gått sedan första upptaget eller mörkret (2 h) har avbrutit bedömningen. Gäller punkterna 10 b och 10 c

Punkt 10 b Mellan kontakbesök bör ske stötning eller gångstånd.

Punkt 10 c Överdomaren fastställer den tid inom vilken hunden kopplas, som kan poängsättas och meddelar även tiden som kan användas för att koppla hunden samt när återkomst till provplatsen sker.

10 a Under söker	0–2 p.
Hunden kan kopplas när den återkommer från sökturen eller hunden inkallas på ett avstånd på minst 0,1 km från skogen	2 p.
Upptag på första sökturen	1 p.
Hunden kan inte kopplas	0 p.

10 b Under älgarbete	0–5 p.
Hunden kan kopplas från skall och kommer genast på inkallning. Prövas två gånger varav den första före arbetstid på 150 minuter, varefter älgarbetet återupptas.	5 p.
Hunden kan kopplas på inkallning från skallet en gång, varefter älgarbetet återupptas.	4 p.
Hunden kommer efter någon tvekan vid inkallning från skall, varefter älgarbetet återupptas. Hunden tar kontakt under förföljandet och älgarbetet fortsätter med omställning efter kontaktbesöket.	3 p.
Hunden låter sig kopplas från skallet efter upprepade försök och älgarbetet återupptas efter kontaktbesöket Hunden återvänder från flyende älg, målmedvetet tillbaka samma rutt från vilket hundens kopplas. Om hunden tar kontakt under förföljandet och får ingen omställning.	2 p.
Hunden arbetar efter provtiden men kan inte kopplas	1 p.
Hunden kan inte kopplas och arbetar inte när provtiden upphör.	0 p.

10 c Vid provtidens slut	0–3 p.
Hunden kopplas på inkallning från skallet vid provtidens slut	3 p.
Hunden kopplas på inkallning från förföljande efter provtiden. Hunden börjar skallet efter provtiden och kommer bort på inkallning.	2 p.
Hunden skäller vid provtidens slut men kan inte kopplas	1 p.
Hunden har inget skall när provtiden tar slut eller hunden hämtas bort	0 p.
Kan ej bedömas	-

VERKSAMHETSDIREKTIV GODKÄNDA AV SPECIALKLUBBAR

Godkända av specialklubbarna FJGK, FSK och FLK. Gäller från 1.8.2023.

1. DIREKTIV FÖR PRISDOMARE

1. Kom till provplatsen i tid. Uppvisa domarkort och intyg om medlemskap på provplatsen.
2. Ta med utrustning som är lämplig för årstiden.
3. Utrusta dig med klocka, kompass, penna, radergummi, regelbok och eventuellt en karta över provmarkerna.
4. Planera rutten tillsammans med vägvisaren och besluta om att börja provomgången.
5. Kom överens med hundföraren om gruppens färdriktning och tempo.
6. Bedömning och ifyllning av skogskort (bedömningskort) sker ute i provterrängen.
7. Som gruppdomare leder du provgruppen och fattar beslut om tillräcklig bedömning av hunden under provet.
8. Du kan använda pejl för att bedöma hunden, ifall man tagit beslut att använda pejl vid provet.
9. Redogör i realtid för tolkningar och händelser i terrängen till hundföraren.
10. Uppvisa ditt skogskort för hundföraren efter provomgången och be om att få ett underskrift. Underteckna skogskortet.
11. Redogör för överdomaren om provförloppet.
12. Förhandla vid behov med överdomaren om tolkningar och poäng.
13. Om du samtidigt även verkar som vägvisare, beakta direkten för vägvisare och vägvisarens uppgifter.
14. Iaktta överdomarens anvisningar.

2. DIREKTIV FÖR VÄGVISARE

1. Utred före provet provområdets omfattning och vilka områden du vid behov kan ta dig till.
2. Skaffa i förväg en karta över provområdet och närliggande områden. Ta med dig en kompass och utrustning som är lämplig för årstiden.
3. Utred med andra provgrupper som är nära intill om risken att stöta ihop.
4. Klarlägg för hundförarna och domargruppen den planerade ruten och förmodade vistelseplatser för älg.
5. Anpassa dig till gruppens ändamålsenliga marschordning.
6. När upptag skett, försök lokalisera så noga som möjligt gruppens läge och platsen där skallet börjat.
7. När älgen flyr, försök bedöma möjliga områden dit älgen flyr. Visa provgruppen den snabbaste möjliga vägen till den nya upptagsplatsen eller det förmodade skallområdet.
8. När provet avslutas, visa gruppen bort från terrängen och hjälp hundföraren koppla hunden. Fatta beslut om eventuell stötning av älgen.
9. Iakttä överdomarens anvisningar.

3. DIREKTIV FÖR HUNDFÖRAREN

1. Föraren representerar hundägaren/-ägarna i terrängen.
2. Gör anmälan till prov på ett sätt som godkänns av arrangören. Betala anmälningsavgift.
3. Uppvisa hundens registreringsbevis, vaccinationsintyg och eventuella andra nödvändiga dokument för provbestyrelsen.
4. Närvara vid överdomarens anförande. Ta med dig lämplig utrustning för provdagen.
5. Iakttä överdomarens anvisningar.
6. Transportera provgruppen till provmarken.
7. Föraren måste vara i terrängen under hela provomgången och ansvarar över att styra hunden. Hjälpen av annan utomstående än provgruppen är förbjudet.
8. Planera dagens rutt med vägvisaren och domarna.
9. Visa för domaren hur pejlen på din hund används och låt domaren, om hen så önskar, att följa hundens rörelser via pejlen.
10. Berätta din åsikt och uppfattning om gruppens tolkningar genast efter varje händelse, när t.ex. sträckor och tider diskuteras i terrängen.
11. Du kan koppla din hund med prisdomarens tillstånd samt när du avstår från provet eller när hunden hamnar i särskild fara.
12. Underteckna skogskortet som uppvisas av domaren.

13. Efter provomgången, ordna med skjuts till samlingsplatsen för provgruppen.
14. Försök vara närvarande då provgruppen lämnar skogskortet till överdomaren.
15. Delta i provets avslutning.

DIREKTIV FÖR PROVBESTYRELSE OCH ANSVARIG PROVFUNKTIONÄR

1. Ordnar en samlingsplats för provet, ordnar vid behov mat, beaktar möjlighet att kunna tvätta sig och byta om utrustning.
2. Tar reda på hur många hundar som kan tas till provet
3. Kontaktar överdomaren och kommer överens om tidpunkten för överdomarens anförande
4. Reserverar provmarker och avtalar om att dessa fredas under provdagen. Säkerställer att det finns reservprovmark, -vägvisare och -domare för provet.
5. Skaffar provmaterial och eventuella pridföremål.
6. Reserverar provsekreterare som verkar i samarbete med överdomaren.
7. Granskar hundarnas registreringsbevis, vaccinationsintyg och prisdornarnas behörighet enligt överdomarens anvisningar.
8. Uppgör provets lottnings- och resultattavla. Reserverar en karta till samlingsplatsen där provmarkernas läge och distans från samlingsplatsen framgår.
9. Placerar domarna till provterräng. Tar i förväg reda på eventuella jäv som framkommer.
10. Arrangerar lottning av provmarker enligt överdomarens anvisningar.
11. Ordnar med skjuts och guidning för överdomaren för eventuell besök till terrängen.
12. Förbereder och ordnar prisutdelningen och provavslutningen, där alla parter som inverkat på provarrangemangen beaktas.
13. Ansvarar för att individuella protokoll och provprotokollet skickas elektroniskt för granskning. Ordnar med förvaring och arkivering av skogskort för minst ett års tid.
14. Offentliggör provresultat.
15. Provbestyrelsen och dess medlemmar har en ansvarsfull uppgift under hela provtiden.

4. DIREKTIV FÖR ÖVERDOMARE AV JAKTPROV MED ÄLGHUND

1. Kom överens med provbestyrelsen om tidsschemat för öppningstillfället och provdagen.
2. Kom till provplatsen i tid. Uppvisa överdomarkort och intyg om medlemskap i Finska Kennelklubben och specialklubben till provbestyrelsen.

3. Granska i samråd med provbestyrelsen hundars id-märkningar och vaccinationer samt prisdomarnas domarrättigheter och medlemskap.
4. Övervaka lottningen. Före lottningens resultat offentliggörs, kontrollera domarnas jävighet och fråga om någon har något att anmärka.
5. Håll överdomarens anförande. Klarlägg viktiga saker i anslutning till provet, ge direktiv om beaktande av särskilda förhållanden och andra praktiska frågor. Fastställ tidpunkten för släpp och mörkrets inbrott samt ge anvisningar om hundens uppkoppling efter provomgången.
6. Övervaka domargruppernas arbete i terrängen, utan att meddela grupperna om detta i förväg. Stör inte hundarnas arbete när du rör dig i terrängen.
7. Ta emot hela domargruppen efter provomgången. Ta del av händelserna under provet och hur dessa inverkat på slutresultatet, med beaktande av helheten. Vid oklara fall, hör även efter hundförarens åsikt. Övervaka att bedömningen sker enligt regler och bedömningsdirektiv.
8. Vid meningsskiljaktigheter, iaktta Finska Kennelklubbens direktiv om anhållan om ändring.
9. Skriv överdomarberättelse.
10. Bekräfta att uppgifterna i provprotokollen är riktiga innan du godkänner att dessa sänds vidare.
11. Håll en avslutning för provet och offentliggör resultaten.
12. Om man är tvungen att skjuta upp eller inhibera provet, handla i enlighet med Finska Kennelklubbens allmänna direktiv.
13. I säsongsprov:
  - Ge anvisningar för domargruppen dagen före provprestationen.
  - Provmarkerna ska vara på sådant avstånd att du kan följa gruppernas arbete i terrängen om du så önskar.
  - Fyll i (eller låt fylla i) provprotokoll efter provet. Bekräfta och offentliggör resultat.
  - Individuella provprotokoll och provprotokollet skickas digitalt för granskning inom en vecka.